

A honfoglalás, a honfoglaló magyar nép társadalma és életmódja

Őseink először zsákmányszerző hadjáratok alkalmával ismerkedtek meg ezzel a vidékkel. 862-ben vezettek először hadat ide, hogy megsegítsék a morvákat a keleti frankok ellen. A honfoglalás tervszerűen zajlott, nem egyszerre kelt útnak az egész népesség. A Kárpát-medence addigi lakossága kb. 200 ezer fő volt, míg a betelepülő magyaroké kb. félmillió fő. 892-ben a keleti frankokkal szövetségbe lépnek a morvák a keleti frankok ellen, de még ebben az évben (894) Svatuplok meghal és ezzel a morva állam gyakorlatilag szétesik. Így ekkor tehát nem volt jelentősebb államalakulat a területen. Még ebben az évben- vagy 895-ben- támadják meg a besenyők az Etelközben lévő magyarságot. A menekülő magyarok csak nagy veszteségek árán tudtak átkelni az új hazába. Az átkelés előtt az addigi fejedelmet Álmost rituálisan feláldozzák, mert az volt a hagyomány, hogy a régi fejedeleme nem láthatja meg az új hazát. Persze az is lehet, hogy a besenyőktől elszenvedett vereség miatt áldozták fel. Az új fejedeleme Álmos fia, Árpád lett. Árpád vezetésével 895-ben a főszereg átkel a Vereckei-hágón a Kárpát-medencébe, míg a már ott lévő csapatok a Felső-Tisza vidékén várták őket. Az elkövetkező éveket az új hazába való berendezkedés követte le. Ez a honfoglalás első szakasza.

A honfoglalás második szakasza tulajdonképpen a kalandozások idejének kezdete. Ekkor a magyarok által birtokolt terület még csak Erdély, az Alföld, a Délvidék, Kárpátalja és a Felvidék egy része. 898-ben a keleti-frankok kérésére a magyarok rátámadnak az Észak-itáliai területekre. Mikor onnan hazatérnek 899-ben, elfoglalják a Dunántúlt, elsöprik a morvákat és a kis szláv hűbéres fejedelmeket. Ez kb. 900-ra fejeződik be. 902-ben Kurszán- a kende- meghal (valószínűleg megölik). Árpád ezután átveszi mind a két tisztséget (gyula, kende). Elűzik a területről a bajorokat is. Ők 907-ben nagy erővel visszatámadnak és Pozsonynál megütköznek az Árpád vezette magyar hadsereggel. A csatát megnyerjük és ezzel megvédjük frissen szerzett hazánkat. Egyes elképzelések szerint Árpád fejedeleme és 3 fia elesett a harcokban.

Életmód: A honfoglaló magyar törzsek életének alapja a nagycsalád volt. A név mágikus jelentéssel bírt, ezért fontos volt annak megválasztása. Az ember lényegét alkotó lélekkel azonosították a nevet eleink, ezért kapta az egész család a családfő nevét. A családfő ugyanis, mint területfoglaló egyenrangúvá, azonossá vált így a család egykori őseivel (őseivel). A születő fiú gyermekek nevét az édesanyjuk adta, vagy más szokások szerint a nagypapa vagy a meghalt nemzetségszűke nevét kapta a gyerek. Így a hagyományos nevek 2-3 nemzedékenként megújultak. Őseink nagy fontosságot tulajdonítottak a halál utáni életnek, a szellemvilágnak. A gyermekek megszülése mindig a családi tűzhely mellett történt és a gyerek csak onnantól számított embernek, hogy megkapta a nevét. A kisgyerekek játékaik másai voltak a felnőttek eszközeinek, így játék közben tanulhatták meg a későbbi munka alapjait.

A fiúk 10 éves kortól, a lányok az első havi vérzés idejétől felnőtteknek számítottak. A családi élet alapja a házasság volt és elviekben az egynevelés. Valójában valószínűleg őseink között létezett a "rejtett" többnevelés, de az első utáni asszonyokat nem tekintették egyenrangúnak az elsővel. A köznépnél a házasságnak három fajtája volt: leányrablás, színlelt leányrablás, a leány megvásárlása. A férj a feleséget, ha házasságtörésen kapta, akár meg is ölhette.

A nők általában munkával töltötték mindennapjaikat. Fő foglalkozásuk a varrás, szőnyeg- és nemezkészítés. Ők főzték a mindennapi ételmeit is, ami általában kenyér volt. Italként főként sört és kumiszt fogyasztottak. Az asszonyok dolga volt az állatok háziásítása is. A honfoglaláskor már számos állatfajtát tartottak: tyúkot, libát, kacsát, bányákat, kecskéket, lovakat. A ház körüli munkák mellett a konyhakert megművelése is az Ő feladatuk volt. A férfiak feladatai közé tartozott a halászat, vadászat. A vadászat főképp sólymokkal történt. Kialakul a- korábban már ismert és használt- földművelés a Kárpát-medencében is. Továbbra is megmaradt a vándorlás, ezt majd a kereszténység térnyerése fogja visszaszorítani.

Kettős szállásterületek voltak. Volt egy téli és egy nyári szállás. A téli állandó ház volt, melyet kör alakban építettek és középen kis kört hagytak, hogy a tűzhelyből arra szálljon a füst. Az ajtót szőnyeg pótolta. Maga az épület vesszőkből és agyagból és/vagy sárból épült. A belső tere süllyesztett volt. A belső falat és a padlót általában állatbőrökkel, szőnyegekkel fedték. A nyári szállás lakhelye a hordozható jurta volt. A jurta

fala hordozható fonott rácsból állt, melynek darabjait bőrszíjakkal kötötték össze. Falait szőnyegekkel, bőrökkel borították. Közepén ennek is tűzhely volt és a teteje lyukas volt. A honfoglaló magyarság ruházata jellegzetes nomád ruházat. A férfi és a női ruházat nem nagyon különbözött egymástól. Általában hosszú aljú felsőt és bőrnadrágot viseltek. Komoly szerepe volt az övnek, mivel a legfontosabb használati eszközöket erre aggatták fel. Mindig csizmát hordtak. Szerettek süveget hordani. Őseink sokfajta foglalkozást űztek, ezek nagy része a fegyverekhez és a hétköznapi tárgyakhoz kötődött. Ez a rövid és hiányos leírás a köznépre vonatkozik.

A társadalom: A honfoglalók erősen tagozott társadalomban éltek. A kettős fejedelemség intézménye a X. század legelején megszűnt. Árpád és utódai alatt már egységes irányítás fogta össze a törzseket. Ennek ellenére az "úr"-nak nevezett törzsfők kezében még jelentős hatalom összpontosult. Megindult a területi szerveződés.

A törzsek nemzetségekre oszlottak, melyeket a "bö"-nek mondott nemzetségfő vezetett az előkelőkkel. Hatalmukat fegyveres kíséret támasztotta alá. Ők a vitézek, akik önként vállalt szolgáltatásukért ellátást, fegyvereket, lovakat, ajándékot kaptak. A legnagyobb szabad állapotú csoport a köznép volt, őket "ín"-eknek nevezték. Ők a lakóterületeken az "úr"-nak valamilyen szolgáltatással tartoztak. A legalsó társadalmi réteg a rabszolgáké.

A társadalom élén a Nagyfejedelem állt. Neki volt kísérete, mint főtolmács, főtáltos, főlovász, pohárnok, vitézek, stb... Alatta helyezkedtek el a törzsfők, az "úr"-ak. A törzsek nevei: Nyék, Megyer, Kürtgyarmat, Tarján, Jenő, Kér, Keszi és három kabar törzs. A törzsfőket katonai kíséret védte. Alattuk helyezkednek el a "bö"-k, azaz a nemzetségfők, nekik is van katonai kíséretük. A negyedik csoportot a nemzetségi előkelők nagycsaládjai adják. Az ötödik csoport a köznépé, az "ín"-eké, ők falvakban éltek és szolgáltatásokra kötelezettek.

Az utolsó csoportot az alávetett régi lakosok alkották.